

BÖLÜM 7

SOSYAL BİLGİLER DERSİ KÜLTÜR VE MİRAS ÜNİTESİ BAĞLAMINDA DİJİTAL ÖYKÜLEME DESTEKLİ GRUP ÇALIŞMASININ AKADEMİK BAŞARI, TUTUM VE KALICILIĞA ETKİSİ

Fatih PALA¹
Selçuk İLGAZ²

GİRİŞ

Tarihsel süreçte yaşanan teknolojik gelişmeler öğrenme ve öğretmenin doğasında değişimleri de beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda bu gelişmeler, eğitimde kullanılan araç gereçleri, materyal, yöntem teknik ve stratejileri de etkilemiştir. Yazı ve matbaa, eğitim ve öğretim teknolojilerindeki değişimde adından çokça bahsettirmiştir. Matbaanın icadı ile birlikte yazılı eserler çoğaltılarak insanlara kolayca ulaştırılmış ve bu sayede bilgi hızlı bir şekilde yayılma olanağı bulmuştur. Günümüzde ise hızla gelişen internet ve dijital araçlar sayesinde bilgi çağı olarak adlandırılan bir zaman dilimi yaşanmaktadır. Bilgi çağı ile birlikte bilgi ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler kişi ve kurumları da etkilemiştir. Bilgi teknolojilerindeki gelişmelerden eğitim de etkilenmiştir (Göçen, 2014; Koltuk & Kocakaya, 2015). Bununla birlikte öğrenme ortamlarının tasarlanması, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif olarak katılımları ve bu süreçte teknoloji araçlarının etkili bir şekilde kullanılması giderek daha fazla önem kazanmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım kuramına göre; öğrenme ve öğretme süreçleri, öğrencilerin kendi öğrenme deneyimlerini kazanmalarına fırsat veren teknoloji uygulamalarıyla desteklenmelidir. Bu bağlamda öğrenciler için kendi öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu almayı, öğrenme hedeflerini belirlemeyi, hedeflerine ulaşabilmek için uygun stratejileri seçmeyi gerekli kılmıştır. Teknolojiye dönük eğitim materyallerinin önem kazandığı bu çağda dijital öykülemeler/dijital hikâyeler de adından bahsettirmeye başlamıştır (Haşlamam, 2017; Yılmaz vd., 2017).

¹ Sorumlu Yazar: Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Erzurum, Türkiye, e-r-z-u-r-u-m-25@hotmail.com

² Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Tükçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, ilgaz@atauni.edu.tr Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde ikinci yazarın danışmanlığında yürütülen ve 2020 yılında tamamlanan, "Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Öyküleme Destekli Grup Çalışmasının Akademik Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi" başlıklı doktora tezine dayalı olarak hazırlanmıştır.

Bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, geleneksel hikâye anlayışını değiştirerek hikâyelerin eğitim amaçlı kullanımını geliştirmiştir. Eğitimde kullanılan hikâyelerin teknolojik gelişmelerle birlikte dijital ortama aktarılması hikâye anlatma geleneğine yeni bir anlam kazandırmıştır (Figa, 2004; İnceelli, 2005). Hikâyelerin dijital ortama yansıtılması ile birlikte dijital öyküleme gibi yeni bir öğretim uygulaması karşımıza çıkmıştır.

Dijital öyküleme; klasik hikâye anlatımının görsel ve işitsel araçları ile müzik ve video gibi çoklu ortam unsurlarının birleşiminden oluşan (Robin, 2006; Rule, 2010) kısa videolara verilen addır. Gelişen teknolojilerle birlikte dijital öyküleme, öğrenme öğretme süreçlerinde öğrencilere kendi öğrenmelerini oluşturmak için yeni fırsatlar sunarak geleneksel hikâye yöntemini çoklu ortam öğeleri ile bütünlendirir (Saritepeci, 2017; Neo ve Neo, 2010). Çeşitli becerilerin kullanılarak bireysel ve grup çalışmasıyla oluşturulan sesli ve görsel video etkinliği olan dijital hikâyeler, gelişen teknolojiye uyum sağlamış, öğrenmeyi geliştiren ve uygulamada birçok kişinin dikkatini çeken etkili bir uygulamadır (Jenkins ve Lonsdale, 2007; Xu vd., 2011). Dijital öyküleme, öğrencilerin dikkatini çekerek öğrenciler arasında tartışmayı kolaylaştırır ve mevcut dersleri somut hale getirerek daha anlaşılabilir olmasına olanak sağlar. Dahası dijital öyküleme, öğretmenlerin kısa zamanda öğrencilere yeni bilgiler sunmasının benzersiz bir yoludur (McLellan, 2006; Robin, 2008; Sadik, 2008). Dijital öyküleme, öğrencilerin sınıf etkinliklerine katılma ve motivasyonunu artırmaya yardımcı olur (Muller vd., 2006). Dijital öyküleme uygulamaları ile öğrenciler fikirleri organize etme, soru sorma, düşünceyi ifade etme gibi beceriler geliştirebilir (Robin, 2005). Ayrıca, sınıfta dijital öyküleme uygulamalarını kullanmak, öğrenciler için olağanüstü bir öğrenme deneyimi sağlamaktadır (Jakes, 2006).

Sosyal bilgiler dersi, öğrencinin sosyalleşme sürecinde içinde yaşadığı toplumun etkin birer üyesi yaparak, gelişmeleri yakından takip edip karşılaştığı sorunların üstesinden gelebilmesine yardımcı olmaktadır. Bu açıdan öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde görsel araç gereçlere yer vermeleri önemlidir. Çünkü sosyal bilgiler derslerinde kullanılan görsel materyaller, öğrencilerin okuduğu metni anlama ve eleştirel bakış açısına sahip olması açısından önemli bir yere sahiptir. Eğitim öğretimde çeşitli materyalleri kullanmak öğrencilerin derslere daha aktif katılımını sağlamakta ve onlara yaparak ve yaşayarak öğrenme imkânı sunmaktadır. Öğrencinin istek, fikir ve ihtiyaçlarına daha fazla önem vermesini sağlar. Öğretimi destekleyerek eğitim sürecini zenginleştirir, bilginin öğrenilmesini somutlaştırarak öğrenmeyi kolaylaştırır, unutmayı azaltır, öğrenciyi güdüler, kazanımlara yaparak yaşayarak ulaşmayı sağlar ve öğrenim çevresini doğallaştırır (Çelikkaya, 2017). Öğrenciler bilgisayarlardaki animasyonlarla ya da çizgi filmler-

le daha alâkalı olsalar da zihinlerinde tarihsel kanıtlara ilişkin görsel ipuçları vardır.Çok erken yaşlardan itibaren, çocuklar görerek ve duyarak yaşadıkları sosyal olaylar ve geçmişteki deneyimler hakkında çıkarımlarda bulunur (MEB, 2004). Öğrenciler, teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal bilgiler dersinde birçok görsel imgeyle karşılaşır.Bundan dolayı, gelişen teknoloji ve değişen eğitim yaklaşımı ile sınıftaki ortamı daha iyiye taşıması açısından görsel ve işitsel işlevi olan dijital öyküleme uygulamaları sosyal bilgiler dersinde etkili bir şekilde kullanılabilir.Bu bağlamda dijital öykülemenin diğer derslerle ilişkisi olduğu gibi sosyal bilgiler dersiyle de ilişkisi vardır.

Dijital hikâye etkinliklerinin yansıtıcı öğrenme deneyimi oluşturmadaki etkisi göz önünde bulundurulduğunda sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı söylenebilir (Saritepeci, 2017).Sosyal bilgiler dersinde değerlerin öğretimi için bazı yöntem ve tekniklerden faydalanılmaktadır. Dijital hikâyeler, öğrenci katılımının etkin bir şekilde olduğu ve sundukları zengin dünyalarla insanın hayal gücünü besleyen, ruhunu doyuran, insanları ortak duygularda birleştirebilen, öğretimsel bir kaygısı olmadığı halde doğal bir bilgi paketi olarak eğitsel etkinlikler içinde kullanılacak önemli bir araçtır. Bu amaçla çeşitli dijital hikâye yöntemleriyle sosyal bilgiler dersinde çeşitli değerler öğretilir (Yürük, 2015).

Yapılan çalışmalar incelendiğinde sosyal bilgiler açısından dijital öyküleme yönteminin sadece beceri (dijital öykülemelerin öğrenci yazma, dil ve 21.yüzyıl becerilerine etkisi) ve değer (dijital öykülerin öğrenci değer kazanımları üzerindeki etkisi) bağlamında sınırlı kaldığını göstermiştir. Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme uygulamalarının ünite bağlamında akademik başarı ve kalıcılığa etkisine dönük yapılan çalışmaların (sosyal bilgiler dersinde oluşturulan dijital öyküler hakkında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri, sosyal bilgiler dersi “Kültür ve Miras” ünitesindeki konuların anlatımında dijital öykü kullanımının öğrencilerin motivasyonları üzerine etkisi, dijital öyküleme çalışmalarının öğrencilerin akademik başarılarına, derse yönelik tutumlarına, motivasyonlarına ve öğrenme stratejileri kullanımına etkisi) az olmasikonunun araştırılmasına olan ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır. Tüm bunlar dikkate alınarak yapılan araştırmayla ortaokul 7.sınıf sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme destekli grup çalışmasının öğrencilerin akademik başarıları, derse olan tutum ve kalıcılığa olan etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu doğrultusunda,7. sınıf sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme destekli grup çalışmasının öğrencinin akademik başarıları, derse olan tutum ve kalıcılığa olan etkisi ne düzeydedir? problem cümlesine dönük aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

Dijital öyküleme destekli grup çalışmasıyla öğrenim gören deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun;

- 1) Akademik başarı ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2) Akademik başarı son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 3) Tutum ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4) Tutum son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 5) Kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 6) Kontrol grubu başarı son test – kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 7) Deney grubu başarı son test – kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 8) Akademik başarıya ait dereceli puanlama anahtarı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Yurt dışında okul öncesi eğitiminden yükseköğretime kadar yaygın olarak kullanılan dijital öyküleme uygulamaları, Türkiye’de ise özel eğitim, okulöncesi, ortaokul, lise ve yükseköğretim alanlarında (dijital hikâye anlatımının anaokulu sınıflarında nasıl etkili bir öğretim aracı olarak kullanılabilceği, lise öğrencilerinin takım çalışma becerisine etkisi, zihinsel yetersizliği olan bireylerin dinlediğini anlama becerisi üzerine etkisi) örnekleri bulunmakla birlikte yeni bir çalışma alanıdır. Sosyal bilgiler dersi bağlamın da akademik başarı, motivasyon, değer öğretim konularında (sosyal bilgiler dersinde oluşturulan dijital öyküler değerlendirilmiş ve oluşturdukları dijital öyküler hakkında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri, 5. sınıf sosyal bilgiler dersi “Gerçekleşen Düşler” ünitesindeki konuların anlatımında dijital öykü kullanımının öğrencilerin motivasyonları üzerine etkisi, 6. sınıf sosyal bilgiler dersi kapsamında gerçekleştirilen bilgisayar tabanlı ve web tabanlı dijital öyküleme çalışmalarının öğrencilerin akademik başarılarına, derse yönelik tutumlarına, motivasyonlarına ve öğrenme stratejileri kullanımına etkisi) çalışmalar yapılmasına rağmen henüz yeterli düzeyde çalışma alanı bulamamıştır. 7. sınıf sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesinde uygulanmış olan çalışma ise bu konuda hazırlanmış ilk çalışma olacaktır. Araştırma, sosyal bilgiler dersinde, diğer alanlarda ve branşlarda yapılacak olan çalışmalar için bir fikir oluşturulabilir. Çalışmadaki uygulama sürecinin ileride yapılacak olan çalışmalara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmada, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için nicel yöntem kullanılmıştır. Bu bağlamda çalışma, nicel yöntem araştırması ve yarı deneysel desende tasarlanmıştır. Deneysel bir çalışmada, araştırmacılar bir örneklemini tanımlayıp

sonuçları bir evrene genelleyebilir. Deneysel desenin temel amacı, sonuç üzerinde etkisi olabilecek tüm dışsal faktörleri kontrol ederek bir deneysel işlemin sonuç üzerindeki etkisinin test edilmesidir. Dışsal faktörleri kontrol etmenin yolu, katılımcıların araştırmacılar tarafından rastgele gruplara atanmasıdır. Gruplardan birisine deneysel işlem yapıp, diğerine yapılmadığında araştırmacı sonuç üzerindeki etkinin dışsal faktörlerden mi yoksa deneysel işlemden mi kaynaklandığını belirleyebilir (Creswell, 2017).

Çalışma Grubu

Bu çalışmanın yapılabilmesi için Erzurum Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 15.01.2019 tarihli ve E.1014620 sayılı yazısı ile izin alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018 – 2019 eğitim öğretim yılında Erzurum il sınırları içinde bulunan MEB'e bağlı devlet okulunun 7. sınıfında öğrenim gören 47 öğrenci oluşturmuştur. Okul, ilçe merkezinde ikamet eden öğrencilere sahiptir. Araştırmaya katılan iki 7.sınıf şubesi öğrencileri, herhangi bir kritere bakılmaksızın sınıflara kaydı yapılmış olup iki şubenin de derslerdeki başarıları benzer özellik göstermektedir. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken herhangi bir seçimde bulunmaksızın biri deney diğeri kontrol grubu olacak şekilde gruplar rastgele tayin edilmiştir. Bunun sonucunda deney grubunda 24 kontrol grubunda ise 23 öğrenci yer almıştır.

Veri Toplama Aracı ve Süreç

Araştırmada nicel verilerin elde edilmesinde Kültür ve Miras Ünitesi Başarı Testi, öğrenci etkinlikleri ve çalışma yapıklarını değerlendirmede kullanılacak Dereceli Puanlama Anahtarı ve Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin deneysel işlem öncesi konu alanına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek ve deneysel işlem sonrasında ders başarılarını ölçmek amacıyla, araştırmacı tarafından Kültür ve Miras Ünitesi Başarı Testi "KMÜBT" hazırlanmıştır. Başarı testini hazırlama süreci 3 aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada Sosyal Bilgiler Dersi 7.Sınıf Kültür ve Miras ünitesi kazanımlarına göre kapsam geçerliliğini dikkate alarak 55 sorudan oluşan havuzu oluşturulmuştur. Soruların hazırlanmasında kaynak kitaplardan ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler dersi kitabından faydalanılmıştır. İkinci aşamada ise kapsam geçerliliği dikkate alınarak pilot testi oluşturacak soruların seçimine geçilmiştir. 36 adet sorudan oluşan başarı testi hazırlanmıştır. Hazırlanan testte soru seçimi ve kapsam geçerliliğine ilişkin 3 Sosyal Bilgiler dersi öğretmenleri, 4 Sosyal Bilgiler eğitimi alanında ve 2 ölçme değerlendirme alanında görev yapan öğretim üyelerinin görüşleri alınmıştır. Konu alanı uzmanlarının görüşleri ve önerileri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda 34 soruluk pilot test oluş-

turulmuştur. Daha sonra ise pilot uygulama, Valilik ve İl Milli Eğitim'den gerekli izinlerin alınması ile Erzurum il sınırları içindeki üç farklı ortaokuldaki 170 tane 8.sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Pilot testin 8.sınıf öğrencilerine uygulanmasının sebebi teste yer alan konuları daha önce öğrenmiş olmalarıdır. Üçüncü aşamada ise güvenilirlik ve madde analizi çalışması gerçekleştirilmiştir.Kullanılan ölçme aracı çoktan seçmeli olduğu için KR-20 güvenilirliğine bakılmıştır. Güvenirlik analizinde KR-20 güvenilirliği 0,87 olarak hesaplanmıştır. Madde güçlük indeksi; 1.00'e yakın ise kolay, 0.50 civarında ise orta, 0.00'a yakın ise zor olarak kabul edilir. Bununla birlikte testte kolay ve zor maddelere de yer verilmelidir.Madde ayırt ediciliği ise maddelerin ölçmeyi amaçladığı özelliğe yüksek seviyede sahip olan bireylerle, düşük seviyede sahip olan bireyleri ayırt etme göstergesidir. Madde ayırt edicilik indeksi (r) – 1,0ile +1,0 arasında farklılaşabilir. Maddenin ayrıcalık gücü indeksi; 0.40 ve daha yüksek değerde olan maddeler çok iyi, 0.30 ile 0.39 değerleri arasında olan maddeler oldukça iyi, 0.20 ile 0.29 değerleri arasında olan maddeler düzeltilmesi veya geliştirilmesi gerekir. 0.19 ve daha düşük değerde olan maddeler çok zayıf ve testten çıkarılması gerekir şeklinde değerlendirilebilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014; Karaca, 2008). Pilot testin madde güçlükleri 0.18 ile 0.76 arasında, madde ayırt edicilikleri ise 0.31 ile 0.63 arasında değişmektedir. Yapılan analizler sonucunda sorular düzenlenmiş ve tekrar uzman görüşüne başvurularak 25 sorudan oluşan başarı testi oluşturulmuştur.

Öğrencilerin süreç boyunca yaptığı çalışmalarını değerlendirmede kullanılacak dereceli puanlama anahtarı oluşturma süreci şu şekilde oluşturulmuştur.Dereceli puanlama anahtarında dersin hedefleri göz önünde bulundurularak performans ölçütleri belirlenmiştir.Puanlamada hangi dereceli puanlama anahtarı türünün kullanılacağına karar verilmiştir.Performans düzeylerinin belirlenerek düzey tanımlarının yapılmıştır.Daha sonra uzman görüşleri alınarak gerekli düzeltmeler yapıp dereceli puanlama anahtarının son şekli verilmiştir.

Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin deney uygulama öncesi ve sonrasında derse yönelik tutumları arasındaki farkı belirlemek için "Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.Ölçek Demir ve Akengin (2010) tarafından ilköğretim altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarını ölçebilecek amacıyla geliştirilmiştir.Ölçek, Demirer (2013) yılında yapılan doktora tez çalışmasında da kullanılmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde bir ölçek olup, ölçek derecelenmesi şu şekilde yapılmıştır: "Hiç Katılmıyorum: 1", "Katılmıyorum: 2", "Kararsızım: 3", "Katılıyorum: 4" ve "Tamamen Katılıyorum: 5". Sosyal Bilgiler dersi tutum ölçeğinden alınabilecek en düşük toplam puan 26, en yüksek toplam puan ise 130'dur. Demir ve Akengin (2010) ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılabilmesi için deneme formu 640 kişilik öğrenci grubuna uy-

gulamıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında başlangıçta açılımlı faktör analizi çalışmalarına yer verilmiş, daha sonra doğrulayıcı (confirmatory) faktör analizi çalışmaları tamamlanmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda faktör yükü 0.50'nin üstünde olan 26 madde ölçeğe alınmış ve ölçeğin 4 alt boyuttan oluştuğu sonucuna varılmıştır. Ölçeğin alt boyutları: Öğrenme İsteği (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. maddeler), Sosyal Bilgiler Dersinden Hoşlanma (8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. maddeler), Öğretmenden Kaynaklanan Tutumlar (16, 17, 18, 19, 20, 21. maddeler) ve Sosyal Bilgiler Sevgisi (22, 23, 24, 25, 26. maddeler) şeklindedir. Ölçekteki maddelerin 15'i olumsuz, 11'i ise olumludur.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde sosyal bilimlerde yaygın olarak tercih edilen veri analiz paket programı kullanılmıştır. Öncelikle uygulama süresince elde edilen veriler programa aktarılmıştır. Deney ve kontrol grubuna ait testler paket programda bulunan test türleri kullanılarak analizi yapılmıştır. Ayrıca araştırmancının veri kaynağı olan örneklem büyüklüğü, dağılımın normal dağılımdan sapma göstermesi istatistik seçimini etkilediği için verilerin analizinde bu konulara dikkat edilmiştir. Dağılımın normal olması için grupların 30'un üzerinde olması gerekir. Fakat sosyal bilimlerdeki çoğu araştırmada, özellikle deneysel araştırmalarda 15 ve daha yüksek olması durumunda parametrik bir istatistiğin kullanılmasının, analizde hesaplanacak "*p*" anlamlılık düzeyinde önemli bir sapmaya yol açmadığına dair incelemelere de rastlanmaktadır (Büyüköztürk, 2012). Çalışmanın grupları 23 ve 24 kişiden oluştuğu için örneklem büyüklüğüne bakılmamıştır. Araştırmancının veri analizi için uygun istatistik türünü belirlemede normal dağılım testleri yapılmıştır. Grup büyüklüğünün 50 den küçük olmasından dolayı Shapiro-Wilks testi yapılmıştır.

Tablo 1. Deney Grubuna Ait Shapiro Wilks Normallik Testi Analiz Sonuçları

Testler	n	<i>p</i>	Çarpıklık	Basıklık
Başarı Ön Test	24	.297	-.084	-.668
Başarı Son Test	24	.367	.475	.947
Tutum Ölçeği Ön test	24	.347	-.426	-.810
Tutum Ölçeği Son Test	24	.410	.066	-.653
Dereceli Puanlama Ölçeği	24	.596	-.265	-.548
Kalıcılık Testi	24	.499	-.126	-.283
Başarı Son Test Kalıcılık Fark	24	.698	.563	.273

Tabloya göre deney grubuna ait testlerin Shapiro Wilks *p*değeri, 05'den büyük olduğundan deney grubu test puanlarının normal dağılımdan aşırı sapma göster-

mediği sonucuna ulaşılır. Buna dayanarak deney grubuna ait test puanları analiz edilirken normallik varsayımını gerektiren istatistikler kullanılabilir.

Tablo 2. Kontrol Grubuna Ait Shapiro Wilks Normallik Testi Analiz Sonuçları

Testler	n	p	Çarpıklık	Basıklık
Başarı Ön Test	23	.457	-.567	.021
Başarı Son Test	23	.795	.337	.225
Tutum Ölçeği Ön test	23	.072	.679	143
Tutum Ölçeği Son Test	23	.017	1.173	4.569
Dereceli Puanlama Ölçeği	23	.315	-.203	-.835
Kalıcılık Testi	23	.034	-1.159	2.418
Başarı Son Test Kalıcılık Fark	23	.776	-.411	.911

Tabloya göre kontrol grubuna ait test puanlarından Tutum Ölçeği son test, Tutum Ölçeği ön test son test farkı ve kalıcılık testi Shapiro Wilks p değeri, 05'den küçük olduğu için normallik varsayımı gerektiren istatistik kullanılmamalıdır. Bunun dışındaki testlerin Shapiro Wilks p değeri, 05'den büyük olduğundan kontrol grubu test puanlarının normal dağılımdan aşırı sapma göstermediği sonucuna ulaşılır. Buna dayanarak deney grubuna ait test puanları analiz edilirken normallik varsayımını gerektiren istatistikler kullanılabilir. Gruplar arasında fark olmasından dolayı farkın büyüklüğünü gösteren etki büyüklüğü değerine bakılmıştır. Etki büyüklüğü değeri hesaplaması için **Cohen's d** istatistiği kullanılmıştır. Etki büyüklüğü, örneklemden elde edilen sonuçların yokluk hipotezinde tanımlanan beklentilerden sapma düzeyini gösteren istatistiksel değerdir. Etki büyüklüğü, genel olarak, yokluk hipotezleri ile alternative hipotezler arasındaki farkın büyüklüğü olarak tanımlanmaktadır. Bu da, araştırma sonuçlarının pratikteki anlamlılığının bir göstergesi niteliğindedir (Cohen, 1994; Vacha-Haasse ve Thompson, 2004).

BULGULAR

Alt amaç 1. Deney ve kontrol grubuna ait başarı testi ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Table 3. Deney ve Kontrol Grubu Başarı Testi Ön Test Ortalama Puanları T Testi Sonuçları

Grup	N	X	S	sd	t	p
Deney	24	47.1667	10.48256			
				45	-.105	.917
Kontrol	23	47.4783	9.89430			

Tablo 3'teki T testi sonuçları incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun başarı

ön test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamaktadır [$t(45)=-.105$; $p > .05$]. Ayrıca deney grubu başarı ön test ortalaması (47.1667) iken kontrol grubu ön test ortalaması (47.4783) bulunmuştur.

Alt amaç 2. Deney ve kontrol grubuna ait başarı testi son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Başarı Testi Son Test Ortalama Puanları T Testi Sonuçları							
Grup	N	X	S	sd	t	p	Etki Büyüklüğü
Deney	24	68.3333	10.59396				
				45	4.231	.000	1.2349
Kontrol	23	55.3913	10.36488				

Tablo 4'teki T-testi sonuçları incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun başarı son test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmaktadır [$t(45)=4.231$; $p < .05$]. Deney grubu başarı son test ortalaması (68.3333) iken kontrol grubu son test ortalaması (55.3913) bulunmuştur. Ayrıca, T-testi sonucunda gruplar arasında çok büyük etki değeri (Cohen's $d = 1.2349$) bulunmuştur.

Alt Amaç 3. Deney ve kontrol grubuna ait tutum ölçeği ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Ön Test Ortalama Puanları T Testi Sonuçları						
Grup	N	X	S	sd	t	p
Deney	24	2.6250	.18113			
				45	9.018	.928
Kontrol	23	2.1322	.19351			

Tablo 5'teki T testi sonuçları incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun tutum ölçeği ön test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamaktadır [$t(45)=9.018$; $p > .05$]. Ayrıca deney grubu tutum ölçeği ön test ortalaması (2.6250) iken kontrol grubu ön test ortalaması (2.1322) bulunmuştur.

Alt amaç 4. Deney ve kontrol grubuna ait tutum ölçeği son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 6. Deney ve Kontrol Grubu Tutum Ölçeği Son Test Ortalama Puanları Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	p	Etki Büyüklüğü
Deney	24	12.56	301.50			
				1.500	.000	0.8538
Kontrol	23	35.93	826.50			

Tablo 6'daki Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde deney grubu tutum ölçeği son test puanlarının sıra ortalaması 12.56; kontrol grubu sıra ortalaması ise 35.93'tür. Sıra ortalamalarına göre deney grubu puan ortalamalarının kontrol grubu puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık vardır [$z=-5.854$; $p<.05$]. Ayrıca, Mann Whitney U testi sonucunda gruplar arasında büyük etki değeri ($r = 0.8538$) bulunmuştur.

Alt amaç 5. Deney ve Kontrol Grubuna Ait Kalıcılık Test Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 7. Deney ve Kontrol Grubu Kalıcılık Test Ortalama Puanları Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	p	Etki Büyüklüğü
Deney	24	31.04	745.00			
				107.00	.000	0.5278
Kontrol	23	16.65	383.00			

Tablo 7'deki Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde deney grubu kalıcılık test puanlarının sıra ortalaması 31.04; kontrol grubu sıra ortalaması ise 16.65'tir. Sıra ortalamalarına göre deney grubu kalıcılık test puan ortalamalarının kontrol grubu test puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık vardır [$z=-3.619$; $p<.05$]. Ayrıca, Mann Whitney U testi sonucunda gruplar arasında büyük etki değeri ($r = 0.5278$) bulunmuştur.

Alt amaç 6.Kontrol Grubuna Ait Başarı Son Test Kalıcılık Test Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Tablo 8. Kontrol Grubu Başarı Son Test Kalıcılık Test Fark Puanları T Testi Sonuçları							
Test	N	X	S	sd	t	p	Etki Büyüklüğü
Son test	23	55.3913	10.36488				
				22	3.989	.001	0.8317
Kalıcılık test	23	49.5652	7.21001				

Tablo 8'deki T testi sonuçları incelendiğinde, kontrol grubunun başarı son test kalıcılık test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmaktadır [$t(22)=3.989$; $p < .05$]. Öğrencilerin son test puanları ortalaması (55.3913) iken kalıcılık test puanlarının ortalaması (49.5652) bulunmuştur. Ayrıca, T-testi sonucunda puanlar arasında büyük etki değeri (Cohen's $d = 0.8317$) bulunmuştur.

Alt Amaç 7.Deney Grubuna Ait Başarı Son Test Kalıcılık Test Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Tablo 9.Deney Grubu Başarı Son Test Kalıcılık Test Fark Puanları T Testi Sonuçları

Test	N	X	S	sd	t	p
Son test	24	68.3333	10.59396			
				23	1.934	.065
Kalıcılık test	24	63.3333	15.05545			

Tablo 19'daki T testi sonuçları incelendiğinde, deney grubunun başarı son test kalıcılık test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamaktadır [$t(23)=1.934$; $p > .05$]. Ayrıca öğrencilerin son test puanları ortalaması (68.3333) iken kalıcılık test puanlarının ortalaması (63.3333) bulunmuştur.

Alt Amaç 8.Deney ve Kontrol Grubu Akademik Başarıya Ait Dereceli Puanlama Anahtarı Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?

Tablo 10. Deney ve Kontrol Grubu Akademik Başarıya Ait Dereceli Puanlama Anahtarı Ortalama Puanları T Testi Sonuçları							
Grup	N	X	S	sd	t	p	Etki Büyüklüğü
Deney	24	69.5833	15.61748				
				45	2.645	.011	0.7727
Kontrol	23	58.2174	13.73766				

Tablo 10'daki T testi sonuçları incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun dereceli puanlama anahtarı ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmaktadır [$t(45)=2.645$; $p < .05$]. Deney grubu dereceli puanlama anahtarı puan ortalaması (69.5833) iken kontrol grubu puan ortalaması (58.2174) bulunmuştur. Ayrıca, T-testi sonucunda gruplar arasında büyük etki değeri (Cohen's $d = 0.7727$) bulunmuştur.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun başarı ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna göre, deney grubu ile kontrol grubu başarı düzeyleri uygulama yapılmadan önce birbirine yakın olduğunu görülmektedir. Demirel (2013) Türkiye'de dijital öyküleme çalışmaları kapsamında yeni bir uygulama olarak web tabanlı dijital öyküleme (e-öyküleme) sisteminin kullanılması ve ilköğretimde etkilerinin ortaya konulmasını amaçladığı çalışmada, dijital öyküleme çalışmaları öncesinde deney ve kontrol grupları arasında ön-test akademik başarı puanlarına göre anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Büyükcengiz (2017) dijital öyküleme metodunun, ortaokul fen bilimleri dersinde öğrencilerin akademik başarılarına, bilimsel süreç becerilerine ve derse yönelik tutumlarına olan etkisini incelediği çalışmasında da; uygulama öncesi deney ve kontrol gruplarının akademik olarak denk olduğunu belirlenmiştir. Bu sonuçlar çalışmanın sonucunu desteklemektedir.

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun başarı son test puanları arasında deney grubu puanları lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre, dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinlikleri ile işlenen derslerde öğrenci akademik başarısı artmaktadır. Demirel (2013)'in çalışma sonuçlarına göre dijital öyküleme uygulaması sonunda deney gruplarında yer alan öğrencilerinin akademik başarı puanlarının sadece ders programını uygulayan kontrol grubu öğrencilerine göre daha fazla arttığı ortaya çıkmıştır. Turan ve Şeker (2018) yapılan çalışmada, dijital öykülemenin sosyal bilgiler dersinde öğrenci akademik başarı üzerinde deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yürük ve Atıcı (2016) yapmış oldukları çalışmada ise, dijital öyküleme çalışması uygulanan deney grubunun başarısı kontrol grubuna göre daha fazla artmıştır. Dijital öykülemenin akademik başarıya etkisi konusunda yapılan çalışmalarda; (Barret, 2006; Büyükcengiz 2017; Burmark, 2004; Çiçek, 2018; Dupain & Maguire, 2005;

Figg & McCartney, 2010; Göçen, 2014; Jenkins & Lonsdale, 2007; Hung, Hwang & Huang, 2012; Koltuk & Kocakaya, 2017; Ohler, 2008; Faruk, Özüdoğru & Sevim, 2018; Özerbaş & Öztürk, 2017; Özpınar *vd.*, 2017; Robin & McNeil, 2019; Ulum, 2016; Wang & Zhan, 2010; Yang & Wu, 2012; Yoon, 2013) çalışmadaki benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun akademik başarıya ait dereceli puanlama anahtarı ortalama puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinlikleri ile yapılan dersler öğrenci akademik başarısını arttırmaktadır. Yani, dijital öyküleme destekli grup çalışmaları öğrenci akademik başarı üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. (Akdağ & Tok, 2008; Bumgarner, 2012; Demirer, 2013; Dupain & Maguire, 2005; Green, 2011; Hung *vd.*, 2012; Kahraman, 2013; Robin & McNeil, 2019; Wang & Zhan, 2010; Yang & Wu, 2012; Yüksel, Robin & McNeil, 2011) tarafından yapılan çalışmalarda da dijital öyküleme sunumlarının öğrencilerin başarılarını arttırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun tutum ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna göre deney grubu ile kontrol grubunun derse olan tutumu uygulama yapılmadan önce birbirine yakın olduğunu göstermektedir. Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun tutum son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinlikleri ile ders işleyen öğrenciler derse karşı olumlu bir tutum göstermektedir. Demirer (2013) yılında yapmış olduğu çalışmada; sosyal bilgiler dersine yönelik dijital öyküleme etkinlikleri gerçekleştiren deney grupları ile sadece ders programını uygulayan kontrol grubunun deneysel uygulama sonunda kontrol grubunun derse yönelik tutum puanlarının ortalamasında çok küçük bir değişiklik olurken, deney gruplarının puanlarında ise ciddi bir artış olmuştur. Deneysel uygulama öncesinde deney ve kontrol grupları arasında ön-test tutum puanlarına göre anlamlı bir fark çıkmazken, deneysel uygulamanın sonunda elde edilen son-test puanlarına göre deney grupları lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuç çalışmanın sonucunu desteklemektedir. Büyükcengiz (2017) yaptığı çalışmada; dijital öyküleme metodunun öğrencilerin derse yönelik olumlu tutum geliştirmesinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Balaban (2016) çalışmasında, dijital öyküleme yönteminin öğrencilerin derse yönelik tutumlarına olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı sonuçlar, (Akın & Çeçen, 2015; Baki & Feyzioğlu, 2017; Çiçek, 2018; Kahraman, 2013; Ulum, 2016) yıllarında yapmış oldukları çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Nam (2017) yılında yapmış olduğu çalışma, “DSTOCL” gruplarının “G-OCL” gruplarına göre derse yönelik tutumu anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu sonucu bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu çalışmaların dışında da dijital öykülemenin derse yönelik tutumunu arttırdığını gösteren çalışmalar bulunmaktadır. (Abdollahpour & Maleki, 2012; Abidin *vd.*, 2011; Ballast & Radcliffe, 2008; Figg & McCartney, 2010; Hung *vd.*, 2012; Paull, 2002; Sadik, 2008; Salpeter, 2005; Sandaran & Kia, 2013; Shin & Park, 2008; Tsou & Tzeng, 2006; Yang & Wu, 2012; Yoon, 2013).

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesinde mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun başarı son test – kalıcılık testi puanları arasında kalıcılık testi lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre mevcut programla yapılan etkinlikler dijital öyküleme destekli grup çalışması ile yapılan etkinlikler kadar öğrencide kalıcılık sağlamamaktadır. Özpınar *vd.* (2017) yılında yapmış oldukları çalışmada, dijital öykülenmenin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerini incelemek için deney ve kontrol grubundaki öğrencilere ön test, son test kalıcılık testi uygulanmıştır. Kontrol grubu öğrencilerinin son test puan ortalamalarının kalıcılık testi puan ortalaması lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun başarı son test-kalıcılık testi puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinlikleri ile yapılan dersler mevcut programda yer alan etkinliklerden daha çok öğrencide kalıcılık sağlamaktadır.

Sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesi bağlamında dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut programda yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun kalıcılık testi puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre dijital öyküleme destekli grup çalışma etkinlikleri ile yapılan dersler öğrencide kalıcılık sağlamaktadır. Aktaş ve Yurt (2017) çalışma sonucu, dijital öykülerin kalıcılık üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Aynı şekilde Gömleksiz ve Pullu (2018) yılında yapmış oldukları çalışma sonucunu da kalıcılık bakımından bu çalışmanın sonuçlarını desteklemektedir. Kahraman (2013) yaptığı çalışmada, dijital öyküleme çalışması sonucunda erişim son test puanları ve kalıcılık testi so-

nucunun deney grubu lehine istatistiksel olarak daha anlamlı olduğu bulunmuştur. Wang & Zhan (2010) yaptıkları çalışmada, dijital öyküleme çalışması yapılan öğrencilerin dersi daha kolay anladıkları ve ilerleyen zamanlarda kolayca hatırladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Burmark (2004) yılında yapmış olduğu çalışmada ise, dijital öykülemenin öğrencilerin bilgiyi ilerleyen zamanlarda hatırlamasında kolaylık sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan ilgili çalışmalarda, (Banaszewski, 2005; Barrett, 2005; Demirer, 2013; Doğan, 2007; Hung vd., 2012; Smeda vd., 2010; Tsou& Tzeng, 2006; Yang & Wu, 2012; Yüksel, Robin & McNeil, 2011) dijital öykülemenin kalıcılığı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşılık, (Özerbaşı & Öztürk, 2017; Durak, 2018) yaptıkları çalışmalarda ise, dijital öyküleme uygulanan deney grubu ve mevcut program uygulanan kontrol grubunun kalıcılık puanları arasında anlamlı bir farka ulaşamamıştır.

Araştırma sonuçlarına bağlı olarak şu önerilere yer verilmiştir:

- Dijital öyküleme destekli grup çalışmaları bağlamında yapılan sosyal bilgiler derslerinde öğrenci akademik başarısını ve kalıcılığı arttırdığı, tutumu olumlu olarak etkilediği görülmüştür. Dijital öyküleme destekli grup çalışmaları sosyal bilgiler dersi kültür ve miras ünitesiyle sınır kalmayıp diğer ünitelerde hatta diğer derslerde de uygulanmasının yerinde olabileceği düşünülmektedir.
- Dijital öyküleme destekli grup çalışmaları sosyal bilgiler dersi için uygun bir etkinliktir. Bu nedenle dijital öyküleme çalışmaları etkinlik olarak sosyal bilgiler ders kitapları için yaygınlaştırılabilir.
- Yapılan çalışmada dijital öyküleme destekli grup çalışmaları öğrenci akademik başarısı, tutum ve kalıcılıkta olumlu bir etkiye sahiptir. Milli Eğitim Bakanlığı, araştırmacılar ile işbirliği içinde olarak dijital öyküleme çalışmalarını okullarda yaygınlaştırılabilir.
- Son yıllarda gelişen bilişim teknolojileri öğrencilerde etkisini göstermektedir. Bu bağlamda araştırmacılar, bilişim teknolojilerini eğitime uyarlama konusunda öğrencilere dijital öykü uygulamaları yapması için fırsatlar verecek öğretim programları geliştirmelidir.
- Okullarda uygulanan FATİH projesi bağlamında (akıllı tahtaların varlığı, internet alt yapısı ve bilişim sınıfının olması) dijital öyküleme çalışmaları yaygınlaştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Abdollahpour, Z. & Asaszadeh, N. (2012). The impact of exposure to digital flashstories on Iranian EFL learners' written reproduction of short stories. *Canadian Journal on Scientific and Industrial Research*, 3(2), 40-53.
- Abidin, M. J. Z., Pour-Mohammadi, M., Souriyavongsa, T., Da, C., & Ong, L. K. (2011). Improving listening comprehension among Malay preschool children using digital stories. *International Journal of Humanities and Social Science*, 1(14), 159-164.
- Akdağ, M. & Tok, H. (2008). Geleneksel Öğretim ile Powerpoint Sunum Destekli Öğretimin Öğrenci Erişisine Etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 26-34.
- Akın, E. & Çeçen, M. A. (2015). Çoklu ortama dayalı Türkçe öğretimine ve çoklu ortam araçlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Turkish Studies*, 10(7), 51-72.
- Aktaş, E., & Yurt, S. U. (2017). Effects of digital story on academic achievement, learning motivation and retention among university students. *International Journal of Higher Education*, 6(1), 180-196.
- Atıcı, B., & Yürük, S. E. (2016). Dijital öykü temelli değerler eğitimi materyallerinin öğrencilerin değer kazanımına Etkisi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 56-74.
- Baki, Y., & Feyzioğlu, N. (2017). Dijital öykülerin 6.sınıf öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarına etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(40), 31-58.
- Balaman, F. (2016). The effect of digital storytelling technique on the attitudes of students toward teaching technologies. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, Pegem Journal of Education and Instruction*, 6(2), 147-168.
- Ballast, K., Stephens, L., & Radcliffe, R. (2008). The effects of digital storytelling on sixth grade students' writing and their attitudes about writing. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, 875-879. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Banaszewski, M. T. (2005). *Digital storytelling: Supporting digital literacy in grades 4-12*. (Master's thesis). Retrieved from <https://smartech.gatech.edu/handle/1853/6966>
- Barrett, H. (2006). Researching and evaluating digital storytelling as a deep learning tool. In C. Crawford et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference 2006*, (pp. 647-654). Chesapeake, VA: AACE.
- Bumgarner, B. L. (2012). *Digital Storytelling in Writing: A Case Study of Student Teacher Attitudes toward Teaching with Technology*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Missouri: USA.
- Burmark, L. (2004). Visual Presentations That Prompt, Flash & Transform Here are some great ways to have more visually interesting class sessions. *Media and methods*, 40, 4-5.
- Büyükcengiz, M. (2017). *Dijital öyküleme metodunun ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersi akademik başarı, bilimsel süreç becerileri ve derse yönelik tutumlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 471776)
- Büyükoztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cohen, J. (1994). The earth is round (p < .05). *American Psychologist*, 49, 997-1003.
- Creswell, W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. (M. Sözbilir, çev. ed.). Ankara: Pegem akademi. (Çalışmanın orijinali 2014' te yayımlanmıştır.)
- Çekikkaya, T. (2017). Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı. Sever, R. (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretiminde araç-gereç ve materyal kullanımının önemi*, içinde(2. Baskı, ss. 37-66). Ankara: Pegem Akademi.
- Çiçek, M. (2018). *Dijital hikâyeleme yöntemini kullanmanın altıncı sınıf fen bilimleri dersindeki etkisinin incelenmesi: bir karma yöntem araştırması*. (Doktora Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 507290)

- Demir, S. B. & Akengin H. (2010). Sosyal Bilgiler dersine yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 26-40.
- Demirer, V. (2013). *İlköğretimde e-öyküleme kullanımı ve etkileri*. (Doktora Tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 328704)
- Doğan, B. (2007). *Implementation of digital storytelling in the classroom by teachers trained in a digital storytelling workshop*. (Doktora Tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 400829)
- Dupain, M.,& Maguire, L. (2005). Digital storybook projects 101: How to create and implement digital storytelling into your curriculum. *In 21st Annual Conference on Distance Teaching and Learning*, 6.
- Durak, Y., H. (2018). Programlamayı öğretmek için kullanılan dijital hikâye tasarım etkinlikleri, programlama kavramlarının öğrenilmesi, öz yeterliliğin programlanması ve öğrenci deneyimlerinin katılımı ve analizi üzerinde kullanılır. *Bilgisayar Destekli Öğrenme Dergisi*, 34 (6), 740-752.
- Faruk, I., Ö., Özüdoğru, G., & Sevim, C., N. (2018). The use of digital storytelling in elementary Math teachers' education. *Educational Media International*, 55(2), 107-122.
- Figa, E. (2004). The virtualization of stories and storytelling. *Storytelling Magazine*, 16(2), 34-36.
- Figg, C. & McCartney, R. (2010). Impacting academic achievement with student learners teaching digital storytelling to others: The ATTTCSE digital video project. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 10(1), 38-79.
- Göçen, G. (2014). *Dijital öyküleme yönteminin öğrencilerin akademik başarı ile öğrenme ve ders çalışma stratejilerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 387198)
- Green, M.R. (2011). *Teaching the Writing Process through Digital Storytelling in Pre-Service Education*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Texas A&M: USA.
- Haşlamam, T. (2017). Özdüzenleyici öğrenmenin desteklenmesi: bir dijital öyküleme uygulaması. *İlköğretim Online*, 16(4), 1407-1424.
- Hung, C. M., Hwang, G. J., & Huang, I. (2012).A project-based digital storytelling approach for improving students' learning motivation, problem-solving competence and learning achievement. *Journal of Educational Technology & Society*, 15(4), 368-379.
- İnceelli, A. (2005).Dijital hikâye anlatımının bileşenleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(3), 132-142.
- Jakes, D. (2006).Standards-proof your digital storytelling efforts. *TechLearning*. Retrieved from <http://mcgeef.pbworks.com/f/Standards-Proof+Your+Digital+Storytelling+Efforts.pdf>
- Jenkins, M.,& Lonsdale, J. (2007). Evaluating the effectiveness of digital storytelling for student reflection. *In ICT: Providing choices for learners and learning. Proceedings ASCILITE Singapore 2007*, 440-444.
- Kahraman, Ö. (2013). *Dijital hikâyecilik metoduyla hazırlanan öğretim materyallerinin öğrenme döngüsü giriş aşamasında kullanılmasının fizik dersi başarısı ve motivasyonu düzeyine etkisi*. (Doktora Tez).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 352043)
- Karaca, E. (2008). Test ve madde analizi. S. Erkan ve M. Gömleksiz (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 239-306). Ankara: Nobel
- Kotluk, N.,& Kocakaya, S. (2015). 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öykülemeler: Ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 354-363.
- McLellan, H. (2006). Digital storytelling in higher education. *Journal of Computing in Higher Education*, 19 (15), 65-79. doi: <http://dx.doi.org/10.1007/BF03033420>
- MEB. (2004). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Programı 4-5. sınıflar (Taslak)*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Muller, D. A., Eklund, J., & Sharma, M. D. (2006). The future of multimedia learning: Essential issues

- for research. Retrieved from <http://www.aare.edu.au/05pap/mul05178.pdf>
- Nam, C. W. (2017). The effects of digital storytelling on student achievement, social presence, and attitude in online collaborative learning environments. *Interactive Learning Environments*, 25(3), 412-427.
- Neo, M., & Neo, T. K. (2010). Students' perceptions in developing a multimedia project within a constructivist learning environment: A Malaysian Experience. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(1), 176-184.
- Ohler, J. B. (2008). *Digital storytelling in the classroom: New media pathways to literacy, learning, and creativity*. Corwin Press.
- Özerbaş, M. A., & Öztürk, Y. (2017). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık üzerinde etkisi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(2), 102-110.
- Özpinar, İ., Gökçe, S., & Yenmez, A. A. (2017). Effects of digital storytelling in mathematics instruction on academic achievement and examination of teacher-student opinions on the process. *Journal of Education and Training Studies*, 5(10), 137-149.
- Paull, C. (2002). *Self-perceptions and social connections: Empowerment through digital storytelling in adult education*. (Doctoral Dissertation). Retrieved from <https://www.learntechlib.org/p/122059/>
- Robin, B. (2005). Educational uses of digital storytelling. Main directory for the educational uses of digital storytelling. *Instructional technology Program. University of Huston*. Retrieved from <http://faculty.coe.uh.edu/brobin/homepage/Educational-Uses-DS.pdf>
- Robin, B. (2006, March). The educational uses of digital storytelling. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Robin, B. (2008). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *The College of Education and Human Ecology, The Ohio State University*, 47(3), 220-228. doi:<http://dx.doi.org/10.1080/00405840802153916>
- Robin, B. R., & McNeil, S. G. (2019). Digital storytelling. *The International Encyclopedia of Media Literacy*, 1-8.
- Rule, L. (2010). Digital storytelling: Never has storytelling been so easy or so powerful. *Knowledge Quest*, 38(4), 56.
- Sadik, A. (2008). Digital storytelling: a meaningful technology-integrated approach forengaged student learning. *Educational technology research and development*, 56(4), 487-506.
- Salpeter, J. (2005). Telling tales with technology. *Technology & Learning* 25(7), 18-24.
- Sandaran, S.C. & Kia, L.C. (2013). The use of digital stories for listening comprehension among primary Chinese medium school pupils: some preliminary findings. *Jurnal Teknologi (Social Sciences)*, 65(2), 125-131.
- Saritepeci, M. (2017). Ortaokul düzeyinde dijital hikâye anlatımının yansıtıcı düşünme becerisi üzerindeki etkisinin incelenmesine yönelik deneysel bir çalışma. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1367-1384.
- Seker, B. S. (2016). An Evaluation of Digital Stories Created for Social Studies Teaching. *Journal of Education and Practice*, 7(29), 18-29.
- Shin, B. J., & Park, H. S. (2008). The effect of digital storytelling type on the learner's fun and comprehension in virtual reality. *Journal of the Korean Association of Information Education*, 12(4), 417-425.
- Smeda, N., Dakich, E., & Sharda, N. (2010). Developing a framework for advancing e-learning through digital storytelling. In *Iadis International Conference e-learning*, 169-176.
- Tsou, W., Wang, W., & Tzeng, Y. (2006). Applying a multimedia storytelling website in foreign language learning. *Computers & Education*, 47(1), 17-28.
- Turan, T., & Şeker, B. S. (2018). The Effect of Digital Stories on Fifth-Grade Students' Motivation. *Journal Of Education And Future*, (13), 65-78.

Güncel Eğitim Bilimleri Araştırmaları V

- Ulum, E. (2017). *Yedinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri konularında dijital öykü hazırlama deneyimleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 473551)
- Vacha-Haase, T. & Thompson, B. (2004). How to estimate and interpret various effect sizes. *Journal of Counseling Psychology*, 51, 473-481.
- Wang, S., & Zhan, H. (2010). Enhancing teaching and learning with digital storytelling. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 6(2), 76-87.
- Xu, Y., Park, H., & Baek, Y. (2011). A new approach toward digital storytelling: an activity focused on writing self-efficacy in a virtual learning environment. *Educational Technology & Society*, 14(4), 181-191.
- Yılmaz, Y., Üstündağ, M. T., & Güneş, E. (2017). Öğretim materyali olarak dijital hikâye geliştirme aşamalarının ve araçlarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 1621-1640.
- Yoon, T. (2013). Are you digitized? Ways to provide motivation for ELLs using digital storytelling. *International Journal of Research Studies in Educational Technology*, 2(1), 25-34.
- Yüksel, P., Robin, B., & McNeil, S. (2011). Educational uses of digital storytelling all around the world. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 1264-1271). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Yürük, S. (2015). *Dijital öykülemeye dayalı değerler eğitiminin öğrencilerin değer kazanımı ve tutumlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 423425)